

Are You a "Shevat" or a "Summer"?

How to Tap in to Genuine Spiritual Growth in all the 'Seasons' of our Lives

לקראת חודש שבט תשע"ט - Beth Abraham - January 1 Yarchei Kalla

בית יוסף אורח חיים סי' קל"א סעיף ו' - בשם הרוקח

ד(ב) — כתב הרוקח סי' שי"ג (עמ' קפ"א) בט"ו באב נופלים
במחנות וכן נוהגים לפי שבטלה מגילת מענית ע"כ.
ועכשיו נהגו העולם שלא ליפול על פניהם בו ולא בט"ו לשבט שהוא
ראש השנה לחילנות: וזה לשון שגלי הלקט (עמ' כח) בראש חודש
אין נופלים על פניהם דאיקרי מועד (מענית ז): ואפילו במגמה שלפניו

ירושלמי ר"ה פרק א הלכה ב (ו):

ר' זעירה רבי אילא רבי לעזר בשם רבי הושעיה - חד אמר כבר יצאו רוב גשמי שנה כולה וכבר רובה
של תקופה מבחוץ, וחרונה אמר עד כאן הן חיינ ממי השנה שעברה מיכן והילך הן חיינ ממי השנה
הבאה

בית יעקב (איזביצא)

המשה עשר בשבט
דגה במחשה עשר בשבט ט"ו ראש השנה לחילנות
(ר"ה ב' א'). זה הלאה השנה איט שדונו בו
כמו בארבעה פרקים העולם נידון (שם ט"ז א'). ורק
שהאדם יתחיל להסדיר לו סדר כהנהגה בדעה והשכל. כי
כבר קיבל כח מהצ"ח ביום החורף. כי אז עיקר קבלת
הכח כהשפעת מהצ"ח. דוגמה לילה נגד יום כן החורף
נגד הקץ. והנה בחדש הראשון ניסן אז אמוון כסדר

מסילת ישרים ריש פרק ה'

הנה מפסידי המידה הזאת ומרחקיה הם שלשה. האחד הוא הטפול והטרדה העולמית, השני, השחוק והלצון, השלישי
החברה הרעה. ונדבר בהם אחד לאחד. הנה הטפול והטרדה כבר דברנו מהם למעלה, כי בהיות האדם טרוד
בעניני עולמו, הנה מחשבותיו אסורות בזיקי המשא אשר עליהם, ואי אפשר להם לתת לב אל
המעשה.

ריש פרק ז'

חלקי הזריזות שנים, אחד קודם המעשה ואחד אחרי כן.

ארבעה ראשי שנים פרק ראשון ראש השנה יד.

עין משפט
גרי מצוה

ענה א מה פיר פיר
שמעון בלסל ז ופיר
מכל מרש כלית:

לעני רש"י

דמשלי (צבורים).
בדלילים. בל קטן

רבינו הגאון (הפסק)

הירקות שצריך מים בכל
יום מתעשרין להבא. ור'
עקיבא סבא למחזי רוב
מי אולין. וכל הפירות
הגדלים על חב מים. ע"כ
על פי שצריך אם יורדו
עליה נשמים מצידי
לחן. כגון הבואה וכו'.
בה. מתעשרין לשעבר.
אבל הירקות שכן גדלו
על כל מים. שהמים
ככל יום יורד מגדלין
אחך מתעשרין (לפני)
(להבא). וצריך פירי
לכרי הכל הבהוא
ויכרה כל מתעשרין
לשעבר. והירקות
המתעשרין להבא. ע"כ
ביתר. ואמר ר' אבהו
בבבלין הוסיפו וטלו
המצרי. פירי גדלים
סריסין. כגון שפירי דחמס
קודם שהקטפו כדי
להגדיל וישיבם. לר'
עקיבא דאמר כל הפירות
הגדלים על חב מים.
מתעשרין לשעבר ותינו
ישי הגלילי ואמר הגלילי
על מי שנה שפורה. הללו
כירקות דמי. דהמן כמסתמא
שביעית פירי שני גדלים
האריסין וטלו המצרי
שמת פירי סלע ליה למי
לשעבר. מתעשרין לשעבר
הוא מצרי גרי עקיבא.
באחד בשבת ראש השנה
לאילן רבי בית שמאי.
בית הלל גורמים בטי' שנה
גל. ותקומתו מאי
שנבא. דאני שנה
הקופה מבחורין הויל
רצאו רוב גממי שנה
מתעשרין לשעבר. פירי.
מבאין זמן הגממים
המתעשרין ומתעין בהם
שירודו פירי במתקן עד
סוף יום. במפורש בפרק
מצידי מתעין בבורות
גממי. הנה אליבא דבית
הלל ואמר בטי' בשבת.
צאו מימה גממים י"ג
במתקן שפירי וטלו
וטו' בשבת. הלל ג'
הרשים פחות שלשה ימים.
טו' (בשבת) (משבת)
חדד יתכן. גרי שי
הרשים ודמי. מה. רצאו
רוב יתכן גממי שנה ג'
הרשים שרוב תקופת שנה
עדיין מבחורין שפירי חצי
שבת ואדר ומקנה מיקון.
לא שפירי דהקופה
למיכסא שפירין רוב
התקופה של שנה הבהא
היא. אלא מתעשר בר עקיבא
ועד רבנן משנה בר עקיבא
שליק אחרון באחד
בשבת והג' בו שי
שפירין וטלו.

הורה אמינא כרבנן סברא ליה. תימה והא דלמי כרבנן סביבא ליה
עפי מר' שמשון שזורי דרבנן דפליגי עליה כפי"ד דשביעית
(משנה ט) סביבא ליה דפול המלרי כמר לקיטת ופירי (ו) [כוח] ליה
(שמואל לפסוק כרבנן דר"ש שזורי ואפילו אם תמלא לומר דליכא כרבנן
בכרייתא דק"ל פול המלרי כמר
השרשא וליה לכו לכו גרמי מרמ לימא
הלכה כרבנן דמתני' דשביעית והוי
ניחא עפי מדר"ש שזורי וי"ל דשמואל
נא לפסוק כר"ש שזורי ככל דברי
אפילו בלאו דדוקן ודוקן ורבנן ושומעין
ולא מעטמיה דעטמיה דר"ש ו משום
לכונן גרמי דש' בילה ושמואל פנר
אין בילה אלא משום דהכל הולך אחר
גמר פירי ופ' ע"ג דבהקומנו רבה
(משנה דף ג') מימי ההוא דפול
המלרי ולא מימי ההוא דלוחו דדוקן
ופרנן כלל מ"מ נפקא מינה לגבי
ההיא: ד"ה גורן ויקב. אסמכתא
בפלתא דמעשר ירק דרבנן ועיקר
קרא לפסולת גורן ויקב דלעיל ופ'
לענין סוכה א"י משום שביעית
דלוחיתא אונטרין קא"ס:

בבבלין הסריסין. מפרש פירוש'
נפרק שני דשביעית בוללי
קופריל ללא עדין ורע:
ופול המצרי שזרעו ירק. דלי
ורעו לרע הא חס כפי' שני
השביעית (מש"ס) כיוצא בזה דבמר
השרשא ואפ"ל לא מנע מהם מים והן
משהו פירש כקונטרס דלחמא כרבי
יוסי הגלילי אבל אפכא נראה דלחמא
כר"ש ולא כרבי יוסי הגלילי דלמר
עלה בירושלמי א"ר מנא מכיון שמנע
מהן מים שלשים יום לפני ר"ה נעשו
כבעל כלומר ילאו מתורת ירקות
הגדלים על כל מים ונעשו כבדה בית
הבעל שמסתפקת נמי בשמים
ומתעשרין לשעבר: **בבבלין** בשבת
פ"ט. מפרש נמי לביה כמו לבי"ש
אלא קמא נקט דלמר זמן מימיתה של
גממי שנה זו באחד בשבת ולמר כר"י
בשבת וכל המעמיס קודם זמן הזה
יעו על גממי שנה שלפני משפוחה
דלא חילי באלנות כמר תשרי כמו
בשלים בחצוה משום דדרשין לעיל

(דף י') פעמים שזביעית ועדיין אסורין משום ערלה:
והנה בו שני עישורים.
אם שני עישורים
מתה הפרש לא היה מתוקן
אלא מפרש בירושלמי
לרביעי
אם שני עישורים
מתה הפרש לא היה מתוקן
אלא מפרש בירושלמי
לרביעי

ורביא. הרי תלה דשמואל הלכה כר"ש שזורי ולכל אין בילה והכל
הולך אחר גמר פירי: כרבנן סביבא ליה. ואין תורמין ממנו ואין
לו תקנה למדש וסין שמתעברו אלא א"כ תורמין עליו ממקום אחר
לפי חשבון מחדש על המדש ומיטין על היסן: קשיא דשמואל
ארשמואל הכא אחר שמואל הלכה
כר"ש דש' בילה והא אחר אין בילה:
קמ"ל פלג סוף ג'ו'. למימרא דכוליה
חדש הוא והלכה כר"ש ולא מעטמיה:
נמאי ופליג בנימי קטנית אחר
שמואל דמערכין הנשארין לפני ר"ה
ננשרין לאחר ר"ה ויהי עממא
למליה משום דהולכין כהן אחר גמר
פירי אכל תבואה חמיס אחר שלש:
ולשעמיה בני פירי. ומדאמר שמואל

הכל הולך אחר גמר פירי אשמעינן
דהא דקאמר הלכה כר"ש לכו משום
בילה אלא משום דכוליה חדש אכל
בילה לית ליה דלי אית ליה בילה
אמאי אשמעינן הכל הולך אחר גמר
פירי: באספך מגרנך ומיקבך מה
מכאן פמח חממיס לקבוע זמן מעשר
ירק דרבנניה אחר לקיטה לאסמכתא
בעלמא כל אספך שלך יהא כחומת
גורן ויקב שהלכה כהן תורה אחר
שנה שהבילה שלש הרי שהלכה
כהן אחר שנה שגדלו במימה שהבילה
שלש שלכן היא גדלתן שמתורה
שעה רחבה ליקבך בדומק: אף על
כו'. דלק בלתי גדלין אחר חנטה
שכל גדלת פירותיו ע"י שהעלאת
ערך האילן לפני חנטה הוא: ילאו
ויקום שגדלין על מי שנה כפלה.
והיטע שנת לקיטתן שהרי גזחין אותה
והיא חומת וגדילה: רוב פירי.
מי גממיס שרוב ורעיס גדלים על
ידי: על כל פירי. אף על שזכין
שדולין ומשקין אמתן חמיר כענין
שנאמר (ויקרא יא) והשקית כרגלך
כגן הירק. פתס גן הירק דרבו
בשקלים: גדלים ספריסיים. יפוליי
בלע"ז שאין נעשין גדולין כשאר
גדלים: וטלו המלרי. שזרעו לירק
דלי ורעו לרע קטנית הוא ולא
הלכו בו אלא אחר השרשא: איכא
בינייהו. כגון שמנע מהם מים ולא

השקו שלשים יום לפני ר"ה ולקטן אחר ר"ה וכי הא מתני' דמנן
במס' שביעית (פ"ד מש"ס) גדלים הקריסין כו' ר"י הגלילי אית ליה הא
מתני' דכיון דמנע (א) מים שלשים יום לפני ר"ה נמלאו גדלין
על מי שנה שפורה ור"ע הרי גדלין על כל מים ומתעשרין
להבא. כפי' רומייה מפרש אפכא ר"ע אית ליה הא מתני'
שמנע מהן מים שלשים יום לפני ר"ה מתעשר לשעבר ומפרש
עטמיה כגלמיה ירושלמי א"ר מנא מכיון שמנע מהן מים שלשים
יום לפני ר"ה נעשו כבעל כלומר זמן חיונן למעשר כביה [דבס] לא נתפקו מכל מים שהן מים שאובין זה שלשים יום כי
אם תמי גממיס ילאו מתורת ירקות הגדלין על כל מים ונכנסו בתורת שדה הבעל דמסתפק בנימי גממיס ומתעשרין
לשעבר. דרבן על גדלים הקריסין וטלו המלרי לנעוט מהן מים שאובין פרק אחד לפני לקיטתן כדי להקשותו לסיק מילקום
חממיס משאר ירקות אבל שאר ירקות שאין דרבן נא אפילו מנע מהן לא ילאו מדין ירק ונטלה דעמו. גדלים הקריסין מסתפקין
לשנה בשקופה אחת לשלשים יום ויחר לסיק כל השקן בתוך שלשים יום לפני ר"ה נמלאה השקופה זאת מועלת להם
בשביעית לסיק אסורין בשביעית ולענין מעשר נמי הו' להו כגדלין על מי שנה הבאה שעדיין לחלוותה השקאמן קיימת אבל
ירק שזרעו ליגזו רצין להקטומו חמיר ואפילו מנע ממנו שלשים יום לפני ר"ה בעלה דעמו אלא כל אדם ולא נמנו כהן חממיס
חילוק לפי שאין דרבן נא ומלמא דלא שכתא היא: "א אחד בשבת ר"ה לילי. ואין תורמין מפירות אילן שמנעו פירותיו
קודם לכן על פירות האילן שמנעו לאחר מכן: פוחילי וילאו רוב גממי סנפ. שכבר עבר רוב ימות הגממיס שהוא זמן רביעה
ועליו השרף באלנות ונמלאו הפירות חזונית מעמה: ועדיין רוב תקופה ענב מבחור. עדיין רוב התקופה לנא: מאי קאמר.
אסורין פירות אילן אחרוני. שני עישורים. מעשר שני (ב) בשנה שניה ומעשר עני בשנה שלישית שהיתה שניה נכנסה לשלישית:
אחד

(א) שביעית פירי מיע.
ט פירי ג' יתעט טו.
ופסי שביעית סוף פ"ד.
ט (שביעית פירי כ"ד)
זו ופין לנל נמנע ד'
ג' א' ו' ל' כ' כ' ע' ד'
תעשר עני כהן ס'
ח ויפיר פירי קיטין ג'
ר"ה מ' יקב.

תורה אור השלם

1. זה הכתוב הנשקף לך
בשבת ימים באספך
מגרנך ומיקבך.
בדמ"ס טו י'

דעות הרב"ח

(א) ר"י ר"ה אית
בביעית טו וסין תמנע
סוף מ'ס ל' יום טו'
א' אחר ירקות שנת:
(ב) ר"י ר"ה אית
למנע טו וסין תמנע
ל' (שמואל) טו בא"ר
תעשרה דר"י רצור
גורו משום דס' בילא:

מפרש רש"י

שליקט אתרוג. כל האילן
קרי למחזי תרובין. ו'
באחד בשבת. והנה
שנה הכנסת לבלית
היה (במחז' פ"ד) ורבי
בה שני עישורים.
שנה יללע והלכות
נמנע מהן. שנה שנה
לבלית משאר השקן
ועל והשלישית משאר
לשקן ומעשר עני תרובין.
21

רבינו הגאון

ומצאו לשמואל שלש
שפירות. א' הילמא ב' הכל
שענן שחור. ב' הכל
הולך אחר גמר פירי. ג' כל
אין בילה חוץ מין וסין.
וצריך. ואי אמר הכל
הולך אחר גמר פירי. היט
אמינא אפילו תבואה
ודרס כהן גמר פירי.
וליה ליה (בב' סרי).
ליסיק אמי הילמא
כר' שמשון שזורי כרבן
דפולין. והוא פול המצרי
שזרעו לרע שהשרשא
היא פירות כרבנן. ויכחא
בו. ואמר דוד כ' אין
בילה להרעי כ' אין
וסין ישי בילה תשרי ר'
ישי הגלילי אומר באספך
מגרנך ומיקבך. מן טרן
ויין מיוחין שגדלין על
מי שנה שעברה וזן
מתעשרין למה שעברה
הכל ירק ושפורה היא. לרבי
הכל ירק שזרעו בשנה
לפניו. כל הבלקט קודם
ראש השנה עישורו כשה
היא. וכל הבלקט אחר
ראש השנה עישורו כשה
תבואה. ר' יוסי הגלילי
ירק כל הפירות הגדלין
על מי שנה שפורה ואין
צריך למי שנה הבהא.
מתעשרין לשעבר. כגון
התבואה ויכחא. אבל

תורה

ל' 7

תורה